

Gymnázium Jiřího Ortena, Kutná Hora

Předmět: **Základy společenských věd (ZSV)**
 Náplň: **Ekonomie a právo, části oboru Člověk a svět práce**
 Třída: **2. ročník a sexta**
 Počet hodin: 2 hodiny týdně
 Pomůcky: PC, dataprojektor, odborné publikace, dokumentární filmy

Téma	Školní výstupy	Učivo (pojmy)	Průřezová témata Poznámky
Ekonomie	<ul style="list-style-type: none"> • Vysvětlí na základě konkrétní, reálné a aktuální situace ve společnosti mechanismy fungování trhu • Stanoví cenu jako součet nákladů, zisku a DPH, vysvětlí, jak se cena liší podle typu zákazníků, místa či období • Objasní důvody kolísání cen zboží či pracovní síly na trhu podle vývoje nabídky a poptávky • Rozpozná běžné cenové triky (cena bez DPH aj.) a klamavé nabídky • Rozlišuje a porovnává praktické využití jednotlivých forem podnikání • Posoudí, která forma podnikání je v konkrétní situaci nejvýhodnější • Posoudí výhody a rizika 	ekonomie ekonomika mikroekonomie makroekonomie základní ekonomická otázka trh tržní mechanismus poptávka nabídka cena výnosy zisk podnikání domácnosti firmy stát	Dobrovolný projekt: Firma Povinný projekt: Totalitní režimy Exkurze: Terezín

Gymnázium Jiřího Ortena, Kutná Hora

Téma	Školní výstupy	Učivo (pojmy)	Průřezová témata Poznámky
	<p>podnikání v porovnání se zaměstnáním</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uvede, jak postupovat při zakládání vlastní podnikatelské činnosti a jak zažádat o živnostenské oprávnění 		
<p>Národní hospodářství a úloha státu v ekonomice</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Analyzuje skrytý obsah reklamy, kriticky posuzuje podíl marketingu na úspěchu výrobku na trhu • Vysvětlí praktický význam ekonomie pro člověka • Vysvětlí úlohu trhu v ekonomice • Na konkrétním případě odhadne vývoj poptávky, nabídky a ceny na trhu • Vysvětlí příčiny a podstatu tržního selhání • Na příkladu vysvětlí • pojmy náklady, výnosy, zisk • Na konkrétních příkladech porovná výhody a rizika podnikání a zaměstnání • Objasní základní principy fungování systému příjmů a výdajů státu • Rozlišuje základní typy daní, rozlišuje, na které jeho činnosti 	<p>státní rozpočet příjmy státu výdaje státu daně daňové přiznání nezaměstnanost inflace HDP saldo obchodní a platební bilance rekvalifikace úřad práce</p>	

Gymnázium Jiřího Ortena, Kutná Hora

Téma	Školní výstupy	Učivo (pojmy)	Průřezová témata Poznámky
	<p>se zdaňovací povinnost vztahuje</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uvede, jakým způsobem podá daňové přiznání, především k dani z příjmu, jak provede základní výpočty daní a zjistí výši sociálního a zdravotního pojištění • Na základě aktuálních mediálních informací posoudí vliv nejdůležitějších ekonomických ukazatelů na změny v životní úrovni občanů • Uvede podstatu inflace a její důsledky na příjmy obyvatelstva, vklady a úvěry, dlouhodobé finanční plánování • Uvede příklady, jak se důsledkům inflace bránit • Vypočítá životní minimum své domácnosti a zažádá o sociální dávku, na kterou má nárok • Objasní funkci podpory v nezaměstnanosti, funkci úřadů práce a personálních agentur • Vyhledá informace o zaměstnání a rekvalifikaci v různých typech médií • Na konkrétním příkladu posoudí vývoj makroekonomických ukazatelů a jejich vliv na životní 		

Gymnázium Jiřího Ortena, Kutná Hora

Téma	Školní výstupy	Učivo (pojmy)	Průřezová témata Poznámky
	<p>úroveň občanů</p> <ul style="list-style-type: none"> •Uvede konkrétní příklady zásahů státu do tržní ekonomiky •Na příkladech zásahu státu do ekonomiky (např. snížení daní, zvýšení úroků atd.) odhadne, jaké ekonomické cíle vláda či parlament sledují a jaký vliv mají na sociálně – ekonomické postavení jednotlivých skupin občanů •Na příkladech objasní, jak občan přispívá do státního rozpočtu a co z něho získává (příjmové a výdajové položky státního rozpočtu) •Rozliší způsob úhrady přímých a nepřímých daní •Na příkladu konkrétní situace posoudí, které sociální dávky může využít a kde získá bližší informace o jejich poskytování •Používá nejběžnější platební nástroje, smění peníze za použití kurzovního lístku •Rozliší pravidelné a nepravidelné příjmy a výdaje a na základě toho sestaví rozpočet domácnosti •Navrhne, jak řešit schodkový rozpočet a jak naložit 		

Gymnázium Jiřího Ortena, Kutná Hora

Téma	Školní výstupy	Učivo (pojmy)	Průřezová témata Poznámky
	<p>s přebytkovým rozpočtem domácnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • Na příkladu vysvětlí, jak uplatňovat práva spotřebitele (při nákupu zboží a služeb, včetně produktů finančního trhu) 		
Finance	<ul style="list-style-type: none"> • Vybere nejvýhodnější úvěrový produkt s ohledem na své potřeby a zdůvodní svou volbu, posoudí způsoby zajištění úvěru a vysvětlí, jak se vyvarovat předlužení • Vysvětlí způsoby stanovení úrokových sazeb a rozdíl mezi úrokovou sazbou a RPSN • Vybere nejvýhodnější pojistný produkt s ohledem na své potřeby • Objasní funkci ČNB a její vliv na činnost komerčních bank • Využívá moderní formy bankovních služeb, včetně moderních informačních a telekomunikačních prostředků platebního styku • Charakterizuje a rozliší jednotlivé formy peněz a objasní jejich funkci • Na příkladech odliší funkci 	<p>peníze cenné papíry burza banka centrální banka úvěr spoření pojištění investice rozpočet domácnosti RPSN</p>	

Gymnázium Jiřího Ortena, Kutná Hora

Téma	Školní výstupy	Učivo (pojmy)	Průřezová témata Poznámky
	<p>centrální banky a obchodních bank</p> <ul style="list-style-type: none"> • Orientuje se v jednotlivých formách placení a v příslušných platebních dokladech • Navrhne a posoudí možnosti financování svých potřeb (spoření, úvěry, leasing) • Navrhne a posoudí řešení situace nedostatku finančních prostředků • Na příkladech odliší zákonné a smluvní pojištění • Na konkrétních příkladech rozliší různé formy investic a posoudí jejich výnosnost a riziko 		
Člověk ve sféře práce a organizace	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpozná běžné cenové triky (cena bez DPH aj.) a klamavé nabídky • Rozlišuje a porovnává praktické využití jednotlivých forem podnikání • Posoudí, která forma podnikání je v konkrétní situaci nejvýhodnější • Posoudí výhody a rizika podnikání v porovnání se zaměstnáním 	<p>podnikatel zaměstnanec zaměstnavatel podnikání fyzická osoba právnícká osoba hrubá mzda superhrubá mzda čistá mzda</p>	

Gymnázium Jiřího Ortena, Kutná Hora

Téma	Školní výstupy	Učivo (pojmy)	Průřezová témata Poznámky
Občan a právo	<ul style="list-style-type: none"> • Objasní, v čem spočívá odlišnost mezi morálními a právními normami, odůvodní účel sankcí při porušení právní normy • Uvede, které státní orgány vydávají právní předpisy i jak a kde je uveřejňují • Rozlišuje fyzickou a právnickou osobu, uvede jejich příklady • Popíše a vysvětlí, jak je uspořádán právní řád ČR • Uvede, jak a kde se uveřejňují právní normy • Na příkladech různých typů právních norem vyloží pojem právní síla • Popíše soustavu soudů v České republice a vymezí, čím se jednotlivé soudy zabývají • Na konkrétních příkladech porovná náplň činnosti policie, státního zastupitelství a soudů • Na konkrétních příkladech popíše, v kterých záležitostech občanům 	<p>právo právní vztahy právní řád právní normy právní řád ČR právní odvětví soudy policie způsobnost k právním úkonům právní subjektivita fyzická osoba právní osoba</p>	<p>Dobrovolný projekt: Soudní proces</p>

Gymnázium Jiřího Ortena, Kutná Hora

Téma	Školní výstupy	Učivo (pojmy)	Průřezová témata Poznámky
	<p>pomáhají advokáti a notáři</p> <ul style="list-style-type: none"> • Popíše podmínky vzniku a zániku důležitých právních vztahů (vlastnictví, pracovní poměr, manželství) • Uvede příklady práv a povinností účastníků různých právních vztahů • Vymezí pojem právní subjektivita, uvede, jak vzniká a jak zaniká • Vymezí pojem způsobilosti k právním úkonům a uvede, za jakých okolností vzniká, za jakých okolností je omezena a jak zaniká 		
Právní odvětví	<ul style="list-style-type: none"> • Na příkladech charakterizuje a rozlišuje jednotlivá právní odvětví • Uvede příklady právních vztahů, které upravuje občanské právo • Na příkladu z praxe uvede, co musí obsahovat pracovní smlouva, aby mohla být považována za platnou • Na příkladu ukáže možné důsledky neznalosti smlouvy včetně jejích všeobecných 	<p>občanské právo rodinné právo pracovní právo trestní právo právní vztah občanské soudní řízení osvojení poručnictví pěstounská péče pracovní poměr trestní odpovědnost přestupek trestný čin</p>	

Gymnázium Jiřího Ortena, Kutná Hora

Téma	Školní výstupy	Učivo (pojmy)	Průřezová témata Poznámky
	<p>podmínek</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pojmenuje účastníky občanského soudního řízení • Rozezná, jaké případy se řeší v občanském soudním řízení • Na konkrétním případě posoudí, zda lze uzavřít manželství či nikoliv • Na příkladech vysvětlí rozdíl mezi osvojením, pěstounskou péčí a poručnictvím • Uvede základní náležitosti pracovní smlouvy • Rozliší základní typy pracovních poměrů • Uvede možnosti ukončení pracovního poměru • Rozezná, jaké případy se řeší v trestním řízení • Rozliší trestný čin a přešupek • Vymezí podmínky trestní odpovědnosti a uvede, za jakých okolností je trestnost vyloučena • Uvede příklady trestů 	<p>trestní řízení trest správní řízení</p>	

Gymnázium Jiřího Ortena, Kutná Hora

Téma	Školní výstupy	Učivo (pojmy)	Průřezová témata Poznámky
	<ul style="list-style-type: none">• Rozliší náplň činnosti orgánů právní ochrany, uvede příklady právních problémů, s nimiž se na ně mohou občané obracet• Pojmenuje účastníky trestního řízení		